

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆ

Քրիստոս իր երկրաւոր կեանքի ընթացքին յաճախ շփման մէջ հետև մարդկային զանազան խմբաւորութերուն հետ Ան, առգիներու բժիշկը, դրաւ հրաշագործ իր աղը մարդոց մեղքեն վիրաւոր ու մեղքով բեռնաւոր հոգիներուն վրայ ու բուժեց զանոնք: Կոյակեցութեամբ մօտեցաւ իրենց բարյային խաւարին հոծութեանը գիտակից և վրկութեան ճամբան որոնող մարդկերուն, սիրեց մանուկներն ու մանուկի նման ամբիծ հոգի մը կրող չափանուները, ու մինչև անգամ ընլաքազ բայց օրինապահ երիտասարդը՝ արդիւց նոյնիսկ ամրոխը, երբ կը ջանար պոռնկութեան յանցանքի մէջ բուժւած կոնջ տալ իր արժանի պատիժը:

Սակայն, այս բոլորով միասին, Յիսուս ամենէն խիստ կերպով ձաղկեց ու գատապարտեց կեղծաւորութեան մարմացումը եղող դասակարգը Փարիսեցիներուն, իսկ ամենէն ծանր պատիժը ասհամանէց փոքրիկները գայթակղեցնող մորդերուն — զգին երկանաքար մը կապել և ծովամոյն ընել (Ղե. Ժ. 2): Ասկէ տելի դաժան վախճան կա՞յ արգեօք մարդ արարածին համար:

Ինչո՞ւ այս ծանր պատիժը: Այս հարցումին պատասխանելէ առաջ, ջանոնք սահմանել գլորակուրիւց, որ մեզմէ շատերուն համար բարեպաշտ ու միհամիտ մարդոց ուղղեներուն մէջ անհաւատութեան, անհասուածութեան սերմեր ցանելու արարքին անդին չ'անցնիր: Անկրօն ու նիւթապաշտ գաղափարներուն տարածիչն է միայն մեզի համար մարդը գայթակղեցնող կամ ուղիղ ճամբին մոլորեցնող անհատը:

Չենք մխակը այս իրողութիւնը: Բայց ասիկա պատակերին մէկ երեսն է միայն: Ոչ նուազ կարենը է նաև միւս երեսը, ուր կը կենան մարդեր, ընդհանրապէս պատասխանատու դիրքերու վրայ գտնըւածը՝ ծնողք, ուսուցիչ, կրօնաւոր —,

որոնք յաճախ իրենց կենցաղով ու վարք ու բարքով լոկ, առանց նոյնիսկ քարոզչութեան ու փրօփոկիոնին նպաստին, ոչ նուազ աւեր կը յառաջացնեն մանուկներուն ։ կամ իրենց ստորագասներուն, իրենց անմիջական շրջանակին մէջ նորդներուն — հոգիներէն ներս: Աւելի պարզ խօսելով, իրեն վստահուած պարտականութեան մէջ թերացող ամէն անհատ գայթակղեցնող մըն է առաւել կամ նուազ չափով, համաձայն իր դիրքին ու պաշտօնին բարձրաւթեան ու կարեւութեան:

Ծոսդք մը, որ իրար և զաւակներուն հանդէպ սիրով ու հանդուրժագութեամբ յարաքերելու փոխարէն քամահրանքի ու հայնայութեան կը դիմէ և Տիրոջ տունէն ու քրիստոնէավայել կենցաղէ հեռու կը մեայ, գատարաբակ մը, որ գերին դարձած է խաղին ու խմիչքին, անփոյթ է ու անպարտանաւչ, եկեղեցոյ պաշտօնեայ մը, որ գժաւարութիւնը ունի հոգեւորականի վայել բարյական բարձունքին վրայ կենաւու, բոլորն այ զայրակիցնող անհատներ են, Աստուծմէ իրենց արուած զաւակները, իրենց խնամքին ու հոգածութեան յանձնուած աշակերտները կամ հոտը իրենց անձին չար ու գէջ օրինակով մեղքի ուղարկութեան առաջնորդող:

Թէ ինչու մարդ արարածը հակամէտ է իր մեծաւորներուն նկարագրէն ազգը-ւելու և ծուռ ու սխալ ճամբու մէջ իշնայու, գիտենք բոլորու Հակառակ երաքեմն մեր արարքներուն արժանի համառացումը ստանալու մասին աւնեցած մեր անձկելի հաւատքին, մենք կը մոլորինք յաճակի գասնդի կը գերադասենք ներկան պագայէն: Շատեր պիտի կրկնէին ծանօթ յանկերգը, մեր ափին մէջ աւնեցած գահեակը գերադասող ծառի գագաթէն մեզի նայող տաօը թաշուներուն: Վատան եմ թէ մեզմէ շատեր պիտի տատամէին որոշում մը յայտնելու, եթէ գրուէին ընդհուպ այս աշխարհէն բաժնուելու և ալիքանամի գողքը երթալու և քանի մը տասնեակ տարիներ և ոս միայն և անօրոշ ճակատագրով մեկնելու երկնշարանքին տողին, նախընտրելով երկրորդը է վերջու:

Գէլորդ Ս. Ճիննիկիջնան